

ZPRAVODAJ
SPOLEČNOSTI SBĚRATELŮ
ČESKOSLOVENSKÝCH KNIHTISKOVÝCH
ZNÁMEK

č. 76

ročník 2012

Obsah 76. Zpravodaje

Obsah 76. Zpravodaje	2
Pozvánka na setkání	2
Členské příspěvky na rok 2012	3
Přítisky k 25. výročí vzniku Společnosti sběratelů Československých knihtiskových známek	3
Obrácený hřeben – 30 hal. fialová.....	4
Co se nám podařilo za 25 let, aneb co v Monografii nenajdete.	5
Poznámky ke známce Hradčany 30 h Va kresba	7
Další objev u známek Holubice 20 h, II. typ nalezena druhá varianta retuše na ZP 32.....	10
První souborná studie známek – Holubice 10 hal olivová	12
Nová studie známek – 20 hal Holubice 1. typ.....	12
Osvobozená republika 50 h zelená – 1. tisková deska – zjištěné vady na PA	13
Osvobozená republika 50 h zelená – 1. TD – retuš vady 1. negativu na známkovém poli 68.	17
Osvobozená republika 100 h hnědá	19
Známkové pole 17 – vada negativu.....	19
Nabídka studií Novinových známek	24

Pozvánka na setkání

První letošní schůzka se bude konat **24. března 2012 od 9 hodin** již tradičně v zasedací místnosti AGROPOLU, a.s. v Praze 1, Opletalova ulice č. 4 v prvním patře. Pro naše nové členy je nejlépe vystoupit na stanici metra Muzeum, následně jít dolů Václavským náměstím a zatočit doprava do ulice Opletalova. Blíže viz výřez z mapky.

Jako obvykle zde budou přítomni vedoucí pracovních skupin a znalci SČF pro knihtisková vydání.

Členské příspěvky na rok 2012

V minulém Zpravodaji jsme Vám sdělili informaci, že členské příspěvky na rok 2012 budeme vybírat až v tomto roce. Zaplatit můžete příloženou složenkou (na adresu Jaroslav Moravec, Krynická 494, 181 00 Praha 8), nebo na našem setkání 24. března 2012. Členské příspěvky jsou stejné jako v loňském roce tj:

- členové do 70 let 60 Kč
- členové nad 70 let 50 Kč
- cizinci 200 Kč

Přítisky k 25. výročí vzniku Společnosti sběratelů Československých knihtiskových známek

Společnost sběratelů Československých knihtiskových známek vydá k 25. výročí vzniku Společnosti přítisky na CDV-A ve čtyřech druzích. Jedná se o známky:

- T. G. Masaryk 1920 125 h modrá
- Hospodářství a věda 1923 300 h fialová
- Doplatní 1919 2000 h modrá
- Doplatní 1928 60 h červená

Přítisky budou povedeny ve velikosti originálu známky a cena sady je 100 Kč.

Objednat si je můžete buď pomocí složenkou příložené ke Zpravodaji č. 76 společně s členským příspěvkem na rok 2012, případně osobně na jarní schůzce. Uzávěrka objednávek je konec května 2012. Přítisky budou expedovány v září 2012.

Obrácený hřeben – 30 hal. fialová

Při prohlížení balíčkového materiálu Hradčan, (po našem zesnulém kolegovi a sběrateli panu Paděrovi), mimochodem evidentně nepřebíraném, mne u hodnoty 30 haléřů v barvě světle fialové zarazila jedna decentrovaná známka. Navíc měla nápadně větší „odskok“ perforačního hřebene.

Zprvu jsem myslel, že jde o vynechaný PO, ale ten by byl i na druhé (protilehlé) straně, což by byla u hřebenového zoubkování obrovská náhoda, s kterou jsem se zatím nesetkal. Při bližším prozkoumání známky jsem zjistil, že jde skutečně o prodloužený úder perforačního hřebene.

Na tom by nebylo zas tak nic zvláštního, kdyby se jednalo o zoubkování postupující shora dolů. Tato známka je však evidentně operforována obráceně, tedy zdola nahoru!

Obrácené hřebenové zoubkování na Hradčanech je mi známo pouze na několika odnotách u rozměru zoubkování A (Hř 13 $\frac{3}{4}$: 13 $\frac{1}{2}$). U zoubkování B (Hř 11 $\frac{3}{4}$) mi známo není.

Viděl někdo z Vás něco podobného? Rádi uvítáme Vaše připomínky, dotazy či doplňky buď přímo u mne na mailu: venak69@seznam.cz nebo u tvůrce našeho zpravodaje.

Mnoho zdaru při hledání ve vašich přebytcích přeje

Vašek Káňa

Co se nám podařilo za 25 let, aneb co v Monografii nenajdete.

V letošním roce uplyne 25 let vydání prvního čísla našeho Zpravodaje v současné úpravě. Ani na vedení naší Společnosti se mnoho nezměnilo. Jen jsme starší o tyto roky. Skupina sběratelů Hradčan však začala dříve a to díky panu Pellantovi, který inicioval první schůzku. Na té byl zvolen předsedou ing. Rossy. Komise čs. známky to však viděla jinak a tak byla vytvořena *Sekce knihtiskových vydání čs. známek při komisy čs. známky SČSF*. Skupinu HaV vedl F. Žampach a H. Ondrášek, Husitu potom Zd. Moliš. Místopředsedou a vedoucím Zpravodaje byl K. Paděra. To jen na úvod aby byla známa jména, dnes již nežijících členů, kteří stáli u vzniku naší studijní Společnosti.

Kolik bylo vydáno čísel Zpravodaje, Studii k rekonstrukcím či příruček jistě napíše někdo povolanější, který má o tom přehled. Já bych se chtěl jen zmínit o tom, v čem jsme posunuli naše znalosti o známkách emise Hradčany, nad úroveň Monografie čs. známek 1. díl od F. Kubáta. Ta byla souhrnnou prací o všech před tím publikovaných znalostech doplněných o poznatky autora. Monografie byla doplněna o studii popřevratové doby, kterou napsal Zd. Kvasnička, který byl současně odpovědným redaktorem.

Podařilo se nám objevit a prokázat existenci dalších dvou tiskových desek u hodnoty 5 h kresby „e“ (VII. a VIII. TD) a jedné další tiskové desky u hodnoty 15 h (VII. TD). Tou bylo tištěno velmi krátce a potom byla rozřezána pro štočky na dopisnice. Pro všechny tři nově prokázané tiskové desky zpracoval Z. Ryvola velmi kvalitní Studie k rekonstrukcím.

Zajímavým objevem našich členů je i retuš hodin u hodnoty 10 h „a“ na 91. ZP IV. TD. Doposud popsána retuš ve tvaru tzv. "otevřených nůžek" je vlastně až druhá. Hodiny byly původně retušovány tak, že špička 2. věže spolu s paprskem nad ním tvořila trojúhelníkovou skvrnu. Retuš byla následně znova opravována a tak vznikl známý tvar "otevřených nůžek". Původní, 1. retuše, je doposud známo jen několik kusů, je tedy poměrně vzácná.

Zajímavá retuš nově popsána je i u hodnoty 15 h kde na 36. ZP byla odstraněna barevná skvrna na 5. spirále. Odstraněna byla jen na I., II. a VII. TD, přitom u I. a II. TD až v průběhu tisku, protože jsou doloženy známky i s touto skvrnou. U III. až VI. TD barevná skvrna zůstala. I o těchto retuších jsme v našem Zpravodaji psali.

U této hodnoty jsme dokladovali i další retuše. Jsou to 71. ZP na I. TD kdy byla opravována pravá spojnice háčků, na 100. ZP II. TD byla opravena větší část pasu pravé výzdoby. Zajímavý poznatek jsme získali i o 49. ZP II. TD o chybějící spojnici pravých

háčků. Zde byly doloženy i známky kdy je dolní část spojnice, zhruba do 1/3 výšky a je zakončena bílou skvrnou. Byla to původní desková vada a chybějící spojnice potom retuš? Objasnit to čeká na další studijní sběratele.

U hodnoty 20 h „e“ byla doložena oprava levého rámu proti 4. spirále. Ta je zajímavá tím, že na dopisnicích s touto hodnotou se nachází původní desková vada, poškozený rám. Tím se tato retuš stává jednou z nejznámější u této emise.

Zajímavý objev publikoval K. Paděra u hodnoty 25 h „e“. Na 61. ZP I. a III. TD bílá skvrna na horním obloučku S ve SLOV přivedla našeho člena na myšlenku, že vzhledem ke známému způsobu výroby tiskových desek Hradčan musela být tato vada i na stejném poli I. a III. TD. Protože tam není, musela být retušována. Studie známek z tohoto ZP to potvrdila. Další retuš u této hodnoty je odstranění bílého kroužku na dolním obloučku Š na 73. ZP u I., II. a IV. TD. Původní desková vada bílý kroužek tak zůstal jen u III. TD.

U hodnoty 120 h u 64. a 74. ZP I. TD byla oprava levého horního rohu známky v Monografii označována jako redukce, tedy oprava ještě před tiskem. Byly však nalezeny známky bez této opravy. Musí jít tedy o retuš.

Rozšířili jsme i škálu typů. Typy levé příčky jsou již uváděny v katalogích obchodníků, stejně jako typy pravé příčky – rámečkové. Malý zájem sběratelů je myslím o typy u hodnoty 30 h „ea“, které jsou zhruba v poměru 1 : 1. Stejně jako typy obloukové u hodnoty 25 h „e“, kterým mnozí sběratelé nevěří i když se uvádí i v aukčních katalogích.

Největší kus práce jsme udělali u určování deskových vad. Zde se nám podařilo, někdy lépe někdy hůře, vady všech deskových polí všech tiskových desek a hodnot. Máme zpracovány všechny Studie k rekonstrukcím tiskových desek u všech hodnot. Mezitím byly zjištěny další identifikační znaky některých ZP a tak mohou noví studijní sběratelé tyto rekonstrukce doplnit.

Je třeba se zmínit i o studijní práci při porovnávání známek vytištěných na celinách a známkách výplatních. Velmi zajímavá je studie od R. Nikla a B. Krampla o známce 10 h „a“. Další hodnoty, i když i zde je něco již dokumentováno a publikováno, čekají na nové studijní sběratele. U větších celin chybí však studijní materiál a bude proto třeba navázat spolupráci se sběrateli celin.

Nevím, zda jsem si vzpomenu na vše, čím naši členové posunuli znalosti o emisi Hradčany nad údaje publikované v monografii. Pokud tomu tak je, jistě mě některý náš člen doplní. Bude-li to některý z mladších členů, budu velmi rád, protože to bude důkazem, že i další generace sběratelů má zájem o naše první československé známky.

Upřesňovat i objevovat je jistě co.

Hamr František

Poznámky ke známce Hradčany 30 h Va kresba

Jako poslední hodnota, ke které jsem přistoupil při rekonstrukci desek byla 30 h fialová. Důvodem bylo především obtížnější určování jednotlivých ZP, především u známek v barvě tmavofialové. Tento odstín, jak uvádí [Mono 1] byl použit v počátečních fázích tisku. Barva se špatně rozlévala a výsledný tisk byl dosti špatný, proto byla barva zesvětlena bělobou a naředěna. Tím vzniklo poměrně velké množství barevných odstínů. Důležitá je však skutečnost, že se jednotlivé poznávací znaky ZP měnily, dokonce často úplně ztrácely.

Velké deskové vady se nachází dobře, ale jsou ZP která nejdou takřka určit a víme, že i pan Ryvola ve své rekonstrukci nemohl některá ZP popsat. Proto jsem při rekonstrukci uvažoval jak co nejvíce zmenšit počet možností ZP určované známky. Prvním krokem je určení typu. Oba jsou zastoupeny relativně ve stejném počtu. Hledal jsem i další kritérium ke zmenšení možností. Na spodním rámu, je za slovem MUCHA u některých ZP skokové zesílení rámu. Pracovně jsem to nazval odskokem. Tato vada se nachází také zhruba na polovině známek obou TD. A konečně 3. znak, který zmenšuje počet možností je „výstupek vpravo na 5.věži“, který se nachází na 10 ZP I.TD a 23 ZP na II.TD.

Nyní jsem si nakreslil schéma TD 10x10 polí. Do každého pole zapsal výsledované odchylky. Je jedno jak si jednotlivé odchylky označíte. Mé schéma má označení:

- odskok 1,
- výstupek na 5. věži 5,
- odlišný typ A

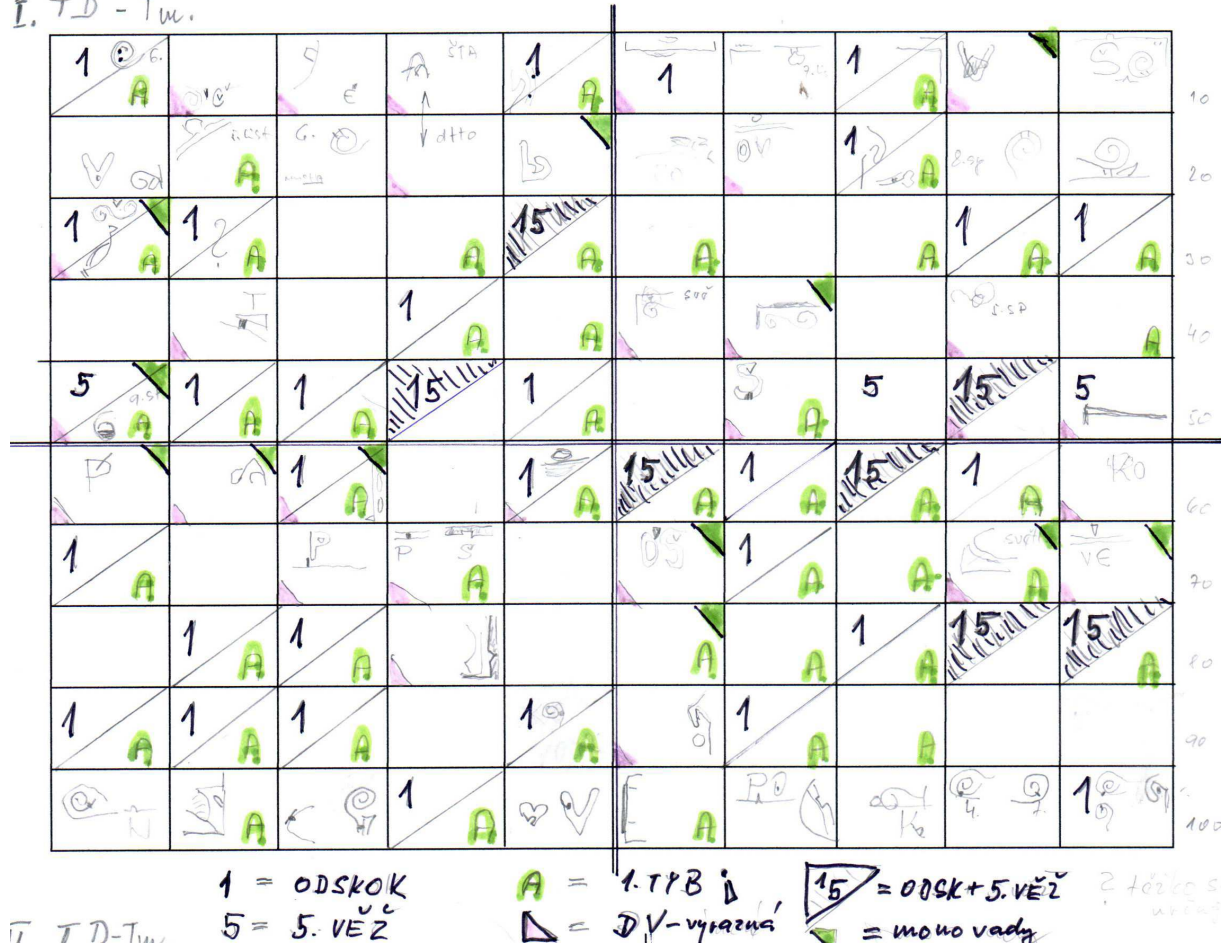
V případě, že se daná odchylka nenachází je to nula a tu nepíši pro lepší přehlednost.

V levém dolním rohu jsem si červeně označil výrazné DV a v pravém horním jsou monografické vady. Nyní již zkoumanou známku určím podle těchto 3 kritérií. Například známka má označení 15A, které znamená odskok, výstupek na 5.věži a zároveň typ s tečkou. Možnosti umístění jsou patrné z obrázku. Prázdná pole jsou ta, která se těžko určují. Výsledná tabulka je zobrazena na obrázku 2. A tady hned vidím, že v případě 15A mám pouze 4 různé ZP (25,56,58,80).

Ještě jednou věcí jsem se zabýval. U této hodnoty je levné zoubkování pouze HZ 11 ³/₄. Při prohlídce větších celků jsem určoval vychýlení perforačních otvorů a jejich vzájemnou vzdálenost. V případě HZ jsou odchylky charakteristické pro určitý sloupec známek. Například ve 4. sloupci je na těchto známkách nápadné vychýlení 8. perforačního otvoru směrem nahoru (rohové perforační otvory nepočítám). Pro 4. sloupec jsou i dalších

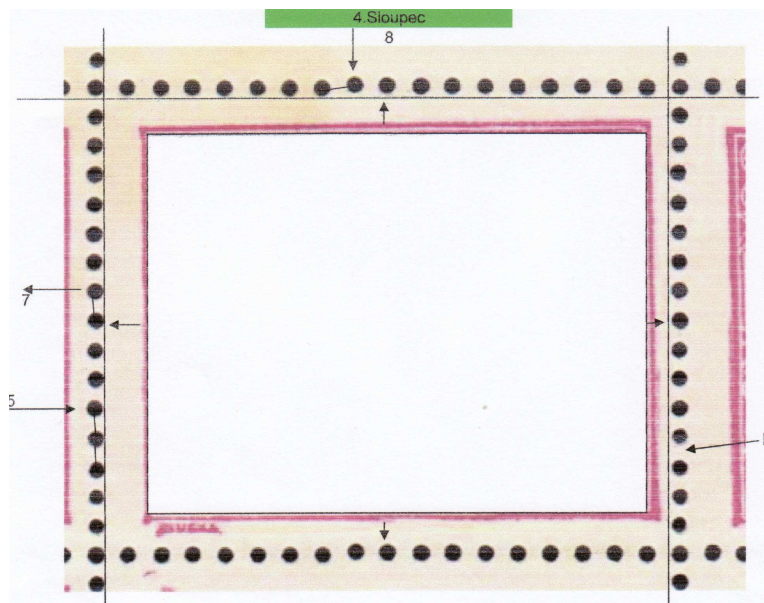
charakteristické identifikační znaky – například na pravé straně mezi 3. a 4. perforačním otvorem odspoda je větší mezera.

I. TD - T_w.

Obr. 1: Schéma pro 1. TD

I.TD	
	2,3,4,7,9,10,11,13,14,15,16,17,19,20,23,27,31,32,33,36,37,38,39,46,51,52,54,60
O - 46 X	62,63,66,70,71,72,73,84,86,89,90,91,93,95,97,98,99,
1 - 4 X	6,44,59,100,
5 - 2 X	48,50,
A - 15 X	12,24,26,28,35,40,47,64,68,69,76,77,88,92,96,
	1,5,8,18,21,22,29,30,34,42,43,45,53,55,
1 / A - 26 X	57,61,67,72,73,78,81,82,83,85,87,94,
15 / A - 4 X	25,56,58,80,
5 / A - 1 X	41
15 / O - 2 X	44,49,79,

Obr. 2: Perforační odchylky u hřebenového zoubkování $11 \frac{3}{4}$

Pomocí této metody lze rozlišit jednotlivé sloupce. Následně ve zjištěném sloupci lze určit hledanou variantu již snadno. Například pro zkoumanou známku, která má označení 15A a je zároveň ze 4. sloupce lze určit jediné známkové pole 44/1.

Tímto bych rád požádal všechny kolegy, kteří se o tuto hodnotu zajímají, či mají nějaké větší celky v tmavé barvě z I. nebo II. desky o jejich kvalitní scany nebo zapůjčení pro určení doposud nepopsaných ZP v rekonstrukci desek, kterou publikoval pan Ryvola.

Obr. 3: Světlna nad P závitem a hlavou P holubice

A ještě jeden dotaz na závěr. Vlastním několik známek s velkou světlinou pod P větvi neznámého ZP. Nejedná se o ZP 1. Tato světlna je níže k P závitu. Pokud vlastníte dvojpásku či celek s touto vadou, prosím o zapůjčení nebo scan. Výdaje uhradím a zapůjčené v pořádku vrátím nebo koupím.

Uvítám vaše připomínky, podněty a názory. Myslím, že tato hodnota ještě potřebuje zkoumání ohledně určení známkovým polí a vysvětlení jak vznikl „odskok“ na dolním rámu. Podobných otázek by mohlo být více.

Miroslav Horák
Matuškova 31/5
408 01 RUMBURK
mirahorak@iol.cz

Další objev u známek Holubice 20 h, II. typ nalezena druhá varianta retuše na ZP 32

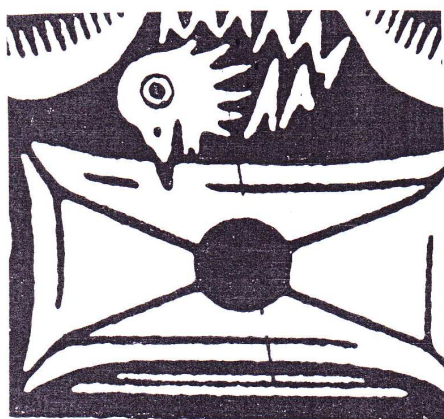
V posledním čísle našeho Zpravodaje (č. 75) jsem informoval „knihtiskové“ přátele o objevení dosud nepopsané retuše na ZP 32.

K zmíněné retuši jsem původně přiřadil jako místo výskytu leptanou TD označenou arabskou číslicí „8“ v pravém ochranném rámu. O možnosti výskytu této retuše na zmíněné TD svědčily určité indicie (což se nakonec potvrdilo), ale šlo o retuš sice stejného ZP, ale jak vyplývá z dalšího - jiné její varianty.

O nález retuše jsem okamžitě informoval přítele Jardu Moravce (s kterým připravuji mj. souhrnnou studii Holubice 20 h, II. typ) a kolegu Petra Kunce, s kterým mám co do činění stran retuší na Holubici 20 h (na podzimní výstavě ve Vysokém Mýtě získal se svým jednorámovým exponátem retuší na ZP 33 velkou stříbrnou medaili).

Zatímco př. Kunc potvrdil můj nález několika dvoj. či trojpáskami s touto retuší, přítel Moravec kontroval nálezem retuše na ZP 32, která byla mnou popsáné velmi podobná, ale na známce se vyskytovaly ještě další vady. Jednou z nich je deformovaný okraj oka holubice, což je typické pro některá známková pole na TD s „8“ v OR. To se nakonec stoprocentně potvrdilo. Celý přepážkový arch z TD s „8“ v OR se objevil (víme od koho) v podzimní Klimově aukci. Naštěstí skončil v rukách komunikativního člena naší Společnosti (na rozdíl od původního vlastníka) a ten výše uvedené závěry potvrdil.

Obě varianty retuše ZP 32 už byly zařazeny do připravované souhrnné studie Holubice 20 h, II. typ. Mnou popsáná retuš je označena jako varianta A (obr. 2), která se nachází na leptané TD označené arabskou číslicí „7“ v OR. Není na známce doprovázena dalšími výraznějšími kontrolními vadami.

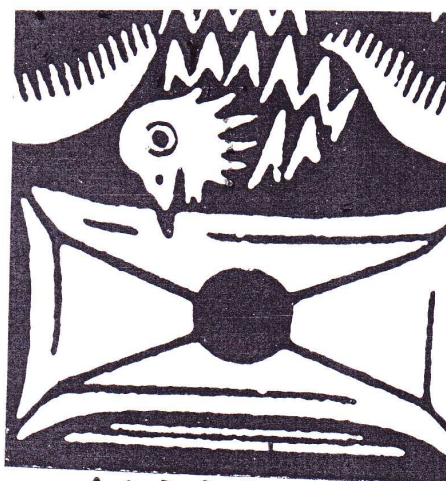
JAR·BENDA

Obr. 1

JAR·BENDA

Obr. 2

JAR·BENDA

Obr. 3

Obr. 4

„Moravcova“ retuš je pak variantou B (obr. 3) a nachází se na TD s „8“ v OR.. Znamka má kromě vrypů do horní i dolní linky psaní vzniklých při odstraňování (odtrpávání) vyvýšeného místa (tisknoucího tu retušovanou šikmou čárku – obr. 1) a drobných stop po opravě v peřičkách holubice, tři zjevné kontrolní vady.

Jednak už zmíněné porušení levého okraje obrysu oka holubice, dále barevná skvrnka přerušuje spojení dolní části 2. a 3. pířka 6. řady těla (obě DV patrné na obr. 3). Poměrně výraznou odchylkou je bílá skvrnka na pravé dolní části 4. pířka 2. řady těla (obr. 4).

Jiří Kašpar

První souborná studie známek – Holubice 10 hal olivová

Autorská dvojice Kašpar - Moravec ukončila a nabízí sběratelům první soubornou studii známek Holubice 10 h, olivová. Ta navazuje na studii Holubice 10 h, zelená vydanou v loňském roce.

HOLUBICE 10 h, olivová

*souhrnná studie
VN, DVN, VM a R
deskové značky*

*Jaroslav Moravec
Jiří Kašpar*

2011

V úvodu studie jsou shrnuta všechna faktografická data a je popsán způsob výroby tiskových desek a jeho zákonitosti. Pro náklad převyšující 600 miliónů kusů známek bylo zhotoveno cca 55 tiskových desek. Zpočátku byly používány tzv. leptané tiskové desky, v dalším období (od roku 1924) pak už výhradně tiskové desky zhotovené galvanoplasticky.

Velký počet použitých TD s sebou přináší i velké množství odchylek v obrazu a kresbě známky.

Autoři se soustředili na popis vad které se nachází na určitých ZP buď po celé období tisku (vady negativu) nebo po větší či menší časové úseky (dodatečné vady negativu a vady matrice). Bylo zjištěno na dvacet vad negativu, stejný je i počet dodatečných vad negativu a na známkách lze nalézt více jak 55 vad matrice.

Všechny vady jsou ve studii verbálně popsány a vyobrazeny. Stejně se týká i pěti popsaných retuší. Studie obsahuje i vyobrazení všech deskových značek.

Cena studie ve formátu A4 je 110 Kč, v provedení A5 pak 50 Kč. Studii si můžete objednat na adrese: Jaroslav Moravec, Krynická 494, 181 00 Praha 8. K ceně se účtuje poštovné. Neposílejte peníze předem.

- autoři -

Nová studie známek – 20 hal Holubice 1. typ

Předehrou k vydání souhrnné studie známek Holubice 20 h, II. typ (plánovanému na konec letošního roku) je vydání studie I. typu těchto známek. Studie krom faktografických dat je zaměřena především na prezentaci výsledků studia odchylek v obrazu a kresbě známky.

HOLUBICE 20 h, I. typ

*tisková deska 1 a 2
deskové vady
rekonstrukce přepážkových archů*

*Jaroslav Moravec
Jiří Kašpar*

2011

Objednávky adresujte na Jaroslava Moravce, Krynická 494, 181 00 Praha 8. Neposílejte peníze předem.

Osvobozená republika 50 h zelená – 1. tisková deska – zjištěné vady na PA

Dodatečně vzniklé vady a varianty retuší, existujících na výplatních známkách jsou popsány skloněným typem písma.

Vady sestavy (VS) a vady 1. negativu (VN1) jsou vyobrazeny ve Specializované příručce OR – 2000.

- 1 - VS
- 5 - VS
 - vryp v horním rámu nad písmeny ŠT (obr.)
 - skvrnky na levém rámu nad Řípem (VT)
- 8 - VS
 - skvrnka na pravém rámu proti malíčku (obr.)
- 9 - VS chybí
- 10 - VS
 - drobné skvrnky na pravém rámu (VT)

- 11 - skvrnka u stínování sukňe nad prsty pravé nohy (obr.)
- 16 - skvrnka ve šrafování pod lipovými lístky (obr.)
- 25 - VS
- 26 - přerušené stínování sukňe pod lipovými lístky (obr.)
- 29 - malá skvrnka u bodu v lokti levé ruky (obr.)
- 30 - VS – náklon obrazu vlevo
- skvrnka na pravé straně krku (obr.)
- 32 - přerušená první ozdoba rukávu levé ruky (obr.)
- 35 - VN1 chybí
- 39 - VN1 „vajíčko“ a vryp v obloučku levé číslice pět
- *retuš až v závěru tisku*
- 42 - VS chybí
- 43 - vryp v levém rámu proti kolenu (obr.)
- 45 - VS chybí
- prodloužená kresba ramene pravé ruky (obr.), kresba shodná jako u ZP 73.
- 46 - VS náklon obrazu známky vpravo
- malá skvrnka v dlani pravé ruky (VT)
- 49 - přerušené stínování v praporku levé číslice pět (obr.)
- 50 - VN1 – úzké přerušení
- *zůstalo neopraveno do konce tisku*
- 51 - VS
- 53 - VS
- 55 - VS
- VS – náklon obrazu vpravo
- bílá boule pod palcem pravé ruky (obr.)
- 57 - VS
- poškozená prvá ozdoba rukávu levé ruky (obr.)
- 59 - VS
- 60 - jen bílá čára v ochranném rámu (*později již chybí*)
- *bílá skvrnka na horní části levé nuly (obr.)*
- 66 - VS náklon obrazu vpravo
- spojená písmena OS (VT)
- skvrna na stínování na prsou (obr.)
- *výrazná skvrna na středním stínování sukňe podobná VS ZP 10 (obr.)*

- 67 - VS
 - skvrnka na pravém rámu pod číslicí (obr.)
 - *přerušný spodní rám vpravo do VHB (obr.)*
 - *poškozená prvá ozdoba rukávu levé ruky*
 - *u části nákladu chybí 4. otvor ve vodorovném zoubkování*
 - *v závěru retuš spodního rámu*
- 68 - **retuš (var. A) provedená před tiskem, velmi dobře opraveno, jen oblouček nepatrně zúžený**
 - mírně poškozená horní část pravého rámu
 - *v důsledku vypadávání liteřiny z místa opravy se objevila původní VN1.*
 - *v závěru tisku postupně 2x opraveno (var. B a var. C) s kontrolní vadou: bod u pravého rámu proti Kriváni*
- 69 - VS a původní VN1
 - *retuš až v závěru tisku*
- 70 - **VS retuš VN1 ve tvaru -.- , která je ve stejné kresbě až do konce tisku**
 - *přerušný oblouček pravé číslice pět*
- 72 - VS
- 73 - mírně zúžený pravý rám u horního rohu (obr.)
 - prodloužená kresba ramene pravé ruky – kresba podobná ZP 45
 - *skvrnka na první ozdobě rukávu pravé ruky*
- 74 - VN1 – skvrnka v levém rameni (obr.)
 - *bílá skvrnka pod levou číslicí pět*
- 75 - VS – náklon obrazu vlevo
- 80 - mezi 1. a 2. ozdobou přerušný šev rukávu (obr.)
- 85 - VS
 - *zešikmený levý spodní roh známky (obr.)*
 - *malá skvrnka uprostřed dlaně pravé ruky (VT)*
 - *malá skvrnka u pravého rámu proti Kriváni (VT)*
- 87 - skvrnka u pravého stínování levé nuly
- 88 - *chybí špička levého lípového lístku (obr.)*
 - *prodloužená čárka v dlani pravé ruky*
 - *bílá šmouha pod okovem levé ruky (VT)*
- 89 - *přerušná kresba okovu levé ruky*
- 90 - *skvrna na stínování na prsou*

- *svislá bílá čára v pravém ochranném rámu*
- 91 - VS chybí
- 94 - vryp v horním rámu nad písmeny LO (obr.)
- 95 - VS a vryp v levém rámu proti číslici (obr.)
 - skvrnka v kresbě řípu
- 96 - VS
- 97 - přerušená kresba v rameni pravé ruky (obr.)
 - mírně zešikmený pravý dolní roh známky
- 98 - VS
 - vryp v levém rámu proti prstům (obr.)
 - přerušená kresba okovu pravé ruky
 - skvrnka pod pravým spodním rohem známky
 - u části nákladu skvrnka nad písmeny OV
- 99 - VS chybí
- 100 - VS
 - přerušný šev rukávu levé ruky (obr.)
 - skvrnka na spodní části písmene B ve VHB (VT)

Osvobozená republika 50 h zelená – 1. TD – retuš vady 1. negativu na známkovém poli 68

Jak již bylo v předchozích článcích uvedeno, je jedním z nejnovějších poznatků identifikace dosud neznámé retuše ZP 68, která byla provedena na tiskové desce ještě před zahájením tisku známek. Existence této retuše byla až dosud zjištěna jen na kompletním stokusovém přepážkovém archu a čtyřbloku poštovně použitých známek s otiskem poštovního razítka 22. II. 22.

Z důvodu malého počtu kontrolních znaků je identifikace této nové varianty retuše (var A) a také i ostatních připojených známek obtížná. Samotné odstranění bílého výběžku v obloučku pravé číslice pět je velmi dobře provedeno. Liteřina záhy během tisku vypadla a objevila se původní vada negativu, což je dokumentováno dalšími nálezy.

Vzhledem k tomu, že k identifikaci této retuše došlo až po nález PA koncem roku 2010 je nanejvýše pravděpodobné, že se retušovaná známka může nacházet již v přebraném balíčkovém materiálu.

Proto doporučuji nejdříve prohlédnout všechny pásy a bloky známek a hledat:

- RZP 68 ve spojení se známkou ze ZP 69, na níž je původní vada „náprsenka“.
- RZP 68 ve spojení se známkou ze ZP 67, na níž je vada sestavy a bod na pravém rámu.

Kontrolní znaky retuše ZP 68 a připojených známek:

- ZP 68 - zúžený oblouček pravé číslice pět a zkrácené stínování
- malá bílá skvrnka pod opravenou číslicí

- v dlani pravé ruky jen 3 body
- malý náklon obrazu známky vpravo
- malé odchylky ve všech řadách zoubkování

ZP 67 - vada sestavy – malý výběžek z pravého dolního rohu známky

- skvrnka na pravém rámu pod číslicí
- 3 bílé skvrnky nad Řípem
- prodloužená kresba nad levým okem

ZP 69 - původní vada 1. negativu, tzv. náprsenka

ZP 77 - bílé skvrnky nad hlavou

ZP 78 - přerušená kresba u keře pod Kriváněm

- bílý vryp v obraze v dolním levém rohu

Bílé skvrnky jsou pravděpodobně dočasné vady tisku.

Uvítám zprávy o každém novém nálezu této varianty retuše a jsem ochoten ověřit její pravost. Doporučuji však, abyste si od každého nálezu pořídili černobílý obrázek známky zvětšený o cca 200 – 300 % a pod zoubkování podložili tmavou podložku

J. Chvalovský – II/2011

Osvobozená republika 100 h hnědá

Známkové pole 17 – vada negativu

Základní vadu negativu – oblouček pod písmenem A v POŠTA – jsem rozdělil podle počtu tiskových desek (12). Jen u třech TD byla možnost porovnání s úplnou tiskovou deskou. Tyto desky jsou značeny jako TD I., II. a VII. Další známky cca 1500 ks jsem rozdělil na devět variant podle různých doplňujících znaků a tvaru obloučku. Jednotlivé doplňující drobné vady (KZ) se u všech variant nemusí opakovat, tak jak je to u knihtisku celkem běžné, a proto v přehledu uvádím jen ty výraznější. Rozdělení na varianty dává možnost kdykoliv změnit pořadí jednotlivých TD, jestliže budou někdy známy.

I. TD.: Nápis i oblouček stejné síly, T – mírně seříznuté vlevo, A má střední otvor zaoblený, tečka v lokti čárkovaná.

KZ: 2. linka nad pasem 2x slabě přerušená, VHB pravá strana V zeslabena, H má pravou nohu mírně prodlouženou.

II. TD.: Nápis nestejně síly písmen, nejvýraznější O.

KZ: Horní rám vlevo zakončený menším obloučkem, nad S ve SLO výstupek, VHB práva strana na V značně zeslabena až přerušena, obloučky u B jsou zaobleny.

VII. TD.: Deska s ochranným rámem a vepsanou číslicí 5.

Nápis nestejně síly písmen, oblouček pod A ve spodní části přerušovaný, toto přerušování má více variant (obr. 1 až 6). Nepodařilo se přesně určit, zda se jedná o možnou opravu (Retuš?), anebo jde jen o špatný tisk. Různé varianty tomu nasvědčují a tak nemůžeme ani vyloučit možnost, že některé vyobrazené vady mohou patřit i k části nákladu jiné TD.

U této VII. TD neuvádím žádné KZ. Nejsou natolik výrazné a často se mění.

I. var.: T – mírně seříznuté vlevo, spodní část má první oblouček zašpičatělý a končí u středu spodní strany A, které má střední otvor kulatý.

KZ: na spodní straně šikmého stínování malá tečka v kraji, 1. linka na prsou zeslabená, část palce na noze zeslaben, u části nákladu schází ve vodorovné řadě jeden zoubek, nahoře i dole.

II. var.: Písmeno T zeslabené, spojení mezi TA ostřejší.

KZ: Horní rám vlevo zakončený menším výstupkem (jako var. III), nad písmeny OSL výstupek, čárky v dlani propojeny.

III. var.: Nožka u T má v levé části malý vryp, A je zesílené vpravo.

KZ: Horní rám vlevo zakončený menším výstupkem, čárky v dlani oddělené, výstupek na horním rámu mezi SK, v sukni nad spodním kolenem ve stínování dvojtečka.

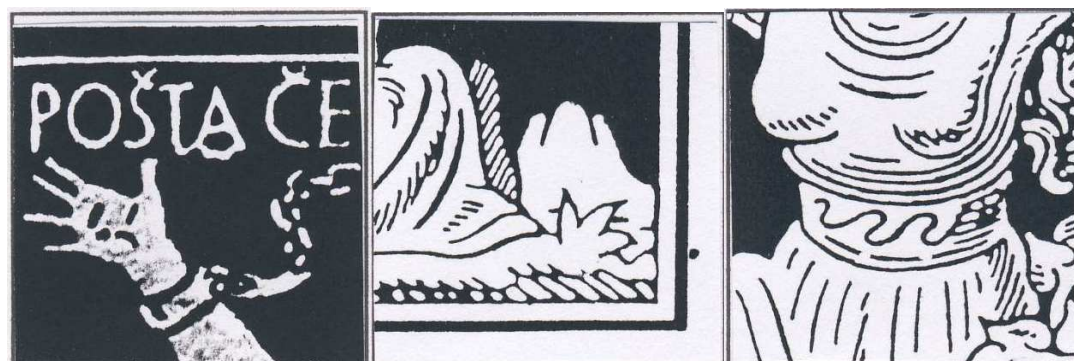
IV. var.: Zeslabená písmena nápisu.

KZ: Pravý rám dole šikmo prodloužen a zakončen tečkou, propojené SL v nápisu.

V. var.: Zeslabená písmena nápisu včetně obloučku pod A.

KZ: Na spodní části pravého rámu tečka, přerušená linka v pase pod zvlněním.

VI. var.: Písmena POŠTA zeslabena, oblouček pod A zešikmen a pravá strana zesílena.

KZ: tečka v lokti připomíná tři body, na levém rámu v úrovni 100 výstupek.

VII. var.: Písmeno A zesíleno, oblouček zúžený.

KZ: Částečné přerušení ve vlasech, tečka pod keřem Řípu na levé straně.

VIII. var.: Nepravidelně zeslabená písmena nápisu, T ve spodní části prohnuté, A zesílené, propojené do obloučku.

KZ: čárky v pravé dlani výraznější, propojení stínování u lipových lístků skvrnou, v levém lístku podlouhlá skvrna.

IX. var.: Písmena nápisu bez větších změn.

KZ: Č ve spodní části zeslabeno, malíček ruky tenčí, čárky v pravé dlani výraznější, v levé dlani výraznější body a zesílený okov, pozměněná kresba vlasů na více místech.

Tento pokus o studii předkládám k posouzení všem, kteří mají o toto téma zájem a chtějí přidat své poznatky k dalšímu doplnění nebo alespoň k rozpoznání některých dalších tiskových desek místo použitých variant. Každý další nový poznatek nás může posunout dál.

Děkuji předem všem, kdo má zájem přispět k další spolupráci.

B. Paleček

Nabídka studií Novinových známek

V rámci odborné skupiny Novinových známek připravil kolega Emil Kolesar velmi pěkné a podrobné studie novinových známek prakticky všech hodnot:

• 2 hal	známka NV1	10 hal	známka NV4
• 20 hal	známka NV5	30 hal	známka NV6
• 50 hal	známka NV7	100 hal	známka NV8

Každá ze studií obsahuje způsob výroby tiskových desek – což je zvláště důležité znát při studiu známek NV4, NV5 a NV6, popis a vyobrazení vad negativu a u leptaných desek i popis deskových vad na jednotlivých deskách. Samozřejmostí je také popis retuší. U známek NV4 a NV6 objevil, popsal a zároveň i dokázal (což je zvláště důležité) existenci nového typu.

Každá z těchto příruček je velmi kvalitně vypracována a jsem přesvědčen, že podpoří i u dalších sběratelů sbírání novinových známek. Jedinou nevýhodou je studijní rozsah každé příručky (řádově stovky stran), proto se autor rozhodl vydat studie na CD. Cena každé příručky je 200 Kč (tj. pro všech šest hodnot 1200 Kč).

Objednávky prosím adresujte: Emil Kolesar, Dukelských hrdinů 401, 407 21 Česká Kamenice, e-mail: emil.kolesar@email.cz

Josef Chudoba

Zpravodaj Společnosti sběratelů československých knihtiskových známek je neprodejnou tiskovinou, vydávanou pro vnitřní potřebu členů společnosti. Je vydáván nepravidelně, ale nejméně 2x do roka. Za redakční úpravy odpovídají a na přípravě se podílí členové společnosti. Za obsah článků odpovídají jejich autoři. Neprochází jazykovou úpravou.

Rukopisy, články, připomínky a nové poznatky či jinou korespondenci zasílejte na adresu (pozor změna od čísla 74):

Josef Chudoba, Křížová 1614/8, 463 11 Liberec 30,

Telefon: 603 472 395, e-mail: josef.chudoba@tul.cz